

MittSverige Vatten & Avfall-gruppen
Sundsvall Vatten – Reko Sundsvall - Timrå Vatten – Nordanstig Vatten

AFFÄRSPLAN 2015-2018

Antagen av styrelser i MSVA-gruppen 2014-11-27- -28

Reviderad 2016-11-02- -04

Affärsplan 2015-2018

1	<u>KRETSLOPPSTJÄNSTER</u>	4
1.1	VATTENTJÄNSTERNA	4
1.2	AVFALLSTJÄNSTER	5
2	<u>OMVÄRLD OCH NULÄGE</u>	6
2.1	BEFOLKNINGSUTVECKLING DE SENASTE FEM ÅREN	6
2.2	KOSTNADSSKILLNADER FÖR VATTENTJÄNSTERNA	7
2.3	KOSTNADSSKILLNADER FÖR AVFALLSTJÄNSTERNA	7
2.4	UTVECKLINGEN AV BRUKNINGSTAXAN VA	7
2.5	KONKURRENSKRAFTIGA OCH MILJÖANPASSADE TAXOR	8
2.6	EKONOMISKT RESULTAT	8
3	<u>ÄGARDIREKTIV</u>	9
3.1	SÄRSKILDA UPPDRAG UTIFRÅN POLITISKA PRIORITERINGAR	9
4	<u>AFFÄRSIDÉ</u>	11
5	<u>MISSION OCH VISION</u>	11
6	<u>STRATEGISKA MÅL OCH TAKTIK</u>	11
6.1	STRATEGISKT MÅL NR 1 - FRAMGÅNGSRIKA MEDARBETARE	12
6.2	STRATEGISKT MÅL NR 2 - HÅLLBAR SAMHÄLLSUTVECKLING	13
6.3	STRATEGISKT MÅL NR 3 - EFFEKTIVT ARBETSSÄTT	14
6.4	STRATEGISKT MÅL NR 4 - RÄTT LEVERANS	15
6.5	SERVICEMÅL	16
7	<u>VÄRLDSKLASS 2021</u>	17
7.1	FÖRETAGSLYFTET I DET KORTA PERSPEKTIVET 2017-2018	17
8	<u>EKONOMI</u>	19
8.1	BUDGETRAMAR 2017	19
8.2	BUDGET OCH EKONOMISK FLERÅRSPLAN	20
8.2.1	SVAB	20
8.2.2	REKO	21
8.2.3	TVAB	23
8.2.4	NVAB	24
8.2.5	MSVA	25
8.3	BALANSRÄKNING	26

8.3.1	SVAB	26
8.3.2	REKO	27
8.3.3	TVAB	28
8.3.4	NVAB	29
8.3.5	MSVA	30
8.4	LÅN	31
8.4.1	AMORTERING	31
9	INVESTERINGAR OCH PLANERAT UNDERHÅLL	34
9.1	BESLUTAD UNDERHÅLLSSTRATEGI FÖR VATTENTJÄNSTERNA	35
9.2	PLAN FÖR NETTOINVESTERINGAR INOM MSVA-GRUPPEN	35
9.3	INVESTERINGAR 2017	36
9.3.1	SUNDSVALL VATTEN AB	36
9.3.2	REKO SUNDSVALL AB	36
9.3.3	TIMRÅ VATTEN AB	36
9.3.4	NORDANSTIG VATTEN AB	36
9.4	NYINVESTERINGAR T EX OMVANDLINGSOMRÅDEN OCH ANNAN STRATEGISK INVESTERING	36
9.4.1	SUNDSVALL VATTEN AB	36
9.4.2	REKO SUNDSVALL AB	37
9.4.3	TIMRÅ VATTEN AB	37
9.4.4	NORDANSTIG VATTEN AB	37
9.5	GENERELLT PLANERADE DRIFTS- OCH UNDERHÅLLSINSATSER 2017	37
9.5.1	LÄCKSÖKNING	37
9.5.2	VENTILER	37
9.5.3	UNDERHÅLLSSPOLNING	38
9.5.4	DRIFTINSTRUKTIONER	38
9.5.5	UPPSTRÖMSARBETE	38
9.6	SPECIFIKA DRIFTINSATSER	38
9.6.1	SUNDSVALL VATTEN AB	38
9.6.2	REKO SUNDSVALL AB	38
9.6.3	TIMRÅ VATTEN AB	38
9.6.4	NORDANSTIG VATTEN AB	39

1 Kretsloppstjänster

Vatten och avfallstjänsterna – försörjningen av dricksvatten och reningen av avloppsvatten (spill- och dagvatten) samt den kommunala skyldigheten att återvinna, minska och hantera hushållens avfallsmängder – är lagstiftade kommunala monopol och verksamheter som normalt är relativt politiskt okontroversiella.

1.1 Vattentjänsterna

Över alla partigränser ser vi friskt vatten och rena sjöar som ett viktigt mål för samhället. Det är ändå enkelt att konstatera att vattentjänsterna, som är en mycket långsiktig, verksamhet i hög grad är resultat av en politisk process, som lett fram till stora samhälleliga investeringar. Även om vattentjänsterna till vardags normalt inte är någon politisk stridsfråga, finns det en rad beslut som kan föranleda en politisk diskussion bland ansvariga kommunpolitiker. Det kan till exempel gälla taxeändringar, problem med dricksvattenkvalitet, översvämmade källare vid skyfall, intressekonflikter med jordbruksverksamhet i skyddsområden, behov av investeringar, slamfrågan och algblomning. Några exempel på politiska frågor som gäller vattenförsörjning och avloppsrening är följande:

- **Taxefrågor, ekonomi och effektivitet:** Hur ligger vår VA-taxa till i jämförelse med andra VA-verk? Vilka principer för taxeutvecklingen har vi? Oförändrad under mandatperioden, sänkt eller försiktig höjning i takt med förnyelsebehovet? Hur ser vi på kostnadsfördelningen mellan olika generationer? Hur effektiviserar vi verksamheten? Arbetar vi med benchmarking? Vilka ekonomiska riktlinjer tillämpar vi för särredovisning, direktavskrivning av investeringar mm. Vilka verksamheter får bedrivas och vilka satsningar får göras utifrån självkostnadsprincipen i vattentjänstlagen?
- **Vattentjänsterna och miljön:** Hur hanterar vi konsekvenser av klimatförändringar, till exempel översvämmingar? Hur efterlever vi riksdagsbeslutet att 60 procent av fosforinnehållet i slam ska återföras till produktiv mark år 2015? Bedriver vi energieffektivisering? Har vi inrättat skyddsområden till skydd för våra vattentäkter? I vilken mån används och tillåts bekämpningsmedel som kan påverka vattenkvaliteten? Hur driver vi uppströmsarbetet, det vill säga arbetet med att minska föroreningarna vid källan, till exempel genom information? Hur samverkar vi med olika aktörer som Vattenmyndigheten med flera inom vårt avrinningsdistrikt i enlighet med ramdirektivet för vatten?
- **Driftformer och entreprenad:** Vad ska kommunen ha för egen kapacitet och kompetens att sköta och vad kan/bör köpas in från externa leverantörer? Vilken driftform är den optimala – förvaltning eller bolag? Vilken samverkan med andra kommuner är lämplig och möjlig? Erbjuder vi vår personal bra möjligheter till utveckling i arbetet?
- **Kundtänkande och service:** Är det lätt för våra kunder att ta kontakt och få bra service med vattentjänsten? Tar vi hand om problem och klagomål på ett bra sätt? Arbetar vi effektivt för att informera våra kunder om till exempel vattenkvalité, priser mm? Marknadsför vi oss själva? Är det lätt att hitta information om vatten på kommunens hemsida?
- **Säkerhet och beredskap:** Har vi en väl genomarbetad risk- och säkerhetspolicy?
- **Utvecklingsfrågor:** Har vi en effektiv planering för utveckling av vattentjänsterna i vår kommun när det gäller till exempel utbyggnad, reinvesteringar? Har vattentjänstföreträdarna bra möjligheter att delta i samhällsplaneringen? Har vi en planering för att möta

rekryteringsbehovet, generationsväxlingen och motivera ungdomar att söka sig till VA-området? Är löneläge och möjligheter till kompetensutveckling tillräckliga för att kunna anställa och behålla rätt kompetens? Hur klarar vi erfarenhetsåterföringen och generationsväxlingen?

Ett viktigt styrande dokument är den VA-plan som kommunen ansvarar för. I den anges hur vattentjänsterna skall utvecklas långsiktigt.

- **FoU:** Dagens utveckling med många universitet och högskolor medför en hård konkurrens om elever. På flera högskolor återbesätts inte tjänster då professorer går i pension och kvalitén på utbildning i VA-teknik hotas. Hur samverkar vi med högskolor för att bidra till att Sverige fortsatt kan ligga i frontlinjen då det gäller miljöteknikkunnande inom vattentjänstområdet?

1.2 Avfallstjänster

Avfallstjänster handlar om avfallshantering och återvinning. Det är kommunerna som ser till att hushållens avfall tas om hand och återvinns i Sverige, den sk. kommunala renhållningsskyldigheten. Det är ett viktigt samhällsuppdrag som ska ske miljösäkert, hållbart och långsiktigt. Visionen är "Det finns inget avfall". Vi ska verka för att förebygga att avfall uppstår, att mer återanvänds och att det avfall som uppstår återvinns och tas om hand på bästa sätt.

Liksom vattentjänsterna är avfallstjänsterna till vardags normalt inte är någon politisk stridsfråga, men det finns även här en rad beslut som kan föranleda en politisk diskussion bland ansvariga kommunpolitiker. Det kan till exempel gälla taxeändringar, val av insamlingssystem och vilken servicegrad som ska hållas. Några fler exempel på politiska frågor som gäller avfallsuppdraget är följande:

- **Taxefrågor, ekonomi och effektivitet:** Hur ligger vår avfallstaxa till i jämförelse med andra kommuner? Vilka principer för taxeutvecklingen har vi? Oförändrad under mandatperioden, sänkt eller försiktig höjning i takt med ökade krav? Hur ser vi på kostnadsfördelningen mellan olika generationer? Hur effektiviserar vi verksamheten? Arbetar vi med benchmarking? Vilka ekonomiska riktlinjer tillämpar vi för redovisningen och hur hanteras investeringar mm. Vilka verksamheter får bedrivas och vilka satsningar får göras utifrån självkostnadsprincipen?
- **Avfall och miljö:** Hur efterlever vi riksdagsbeslutet att mängden deponerat avfall ska minska? Hur stor mängd av hushållsavfallet återvinns, mål 50 %? Hur stor mängd matavfall samlas in? Produceras biogas? Hur hanteras slam från enskilda avlopp? Hur mycket fosfor återförs till produktiv mark?
- **Driftformer och entreprenad:** Vad ska kommunen ha för egen kapacitet och kompetens att sköta och vad kan/bör köpas in från externa leverantörer? Vilken driftform är den optimala – förvaltning eller bolag? Vilken samverkan med andra kommuner är lämplig och möjlig? Erbjuder vi vår personal bra möjligheter till utveckling i arbetet?
- **Kundtänkande och service:** Är det lätt för våra kunder att ta kontakt och få bra service med avfallstjänsten? Tar vi hand om problem och klagomål på ett bra sätt? Arbetar vi effektivt för att informera våra kunder om till exempel avfallssortering, priser mm? Marknadsför vi oss själva? Är det lätt att hitta information om avfalls och återvinning på kommunens hemsida?
- **Säkerhet och beredskap:** Har vi en väl genomarbetad risk- och säkerhetspolicy?

- **Utvecklingsfrågor:** Har vi en avfallsplan som stödjer utvecklingen och målen för avfallstjänsten i vår kommun? Har verksamhetens tjänstemän en bra möjligheter att delta i samhällsplaneringen? Har vi en planering för att möta rekryteringsbehovet, generationsväxlingen och motivera ungdomar att söka sig till kompetensområdet? Är löneläge och möjligheter till kompetensutveckling tillräckliga för att kunna anställa och behålla rätt kompetens? Hur klarar vi erfarenhetsåterföringen och generationsväxlingen?

Ett viktigt styrande dokument är den Avfallsplan som kommunen ansvarar för. I den anges hur avfallsfrågorna skall utvecklas långsiktigt.

- **FoU:** Avfall Sverige är den svenska branschorganisationen inom avfallshantering och återvinning och bedriver utvecklingsverksamhet inom hela avfallsområdet. Detta sker genom en gemensam utvecklingsåtgärdsplan som finansieras av Avfall Sveriges kommunala medlemmar.

2 Omvärld och nuläge

2.1 Befolkningsutveckling de senaste fem åren

Sundsvalls befolkning har ökat med ca 1,6 procent eller 1 520 personer mellan 2011 och 2015 – 97 633 innevånare.

Timrås befolkning har minskat med ca 0,2 procent eller 39 personer mellan 2011 och 2015 – 17 987 innevånare.

Nordanstigs befolkning har minskat med ca 0,5 procent eller 43 personer mellan 2011 och 2015 – 9 490 innevånare.

Sammantaget har MSVAB-gruppens ägarkommuner ca 125 000 innevånare. I Sundsvall och Timrå kommuner är cirka 90 procent av befolkningen ansluten till det allmänna VA-systemet medan motsvarande siffra i Nordanstig är cirka 50 procent.

Befolkningstillväxten totalt sett är svag inom verksamhetsområdet och nybyggnationerna bedöms vara måttliga, starkt fokuserade till Sundsvall, under planperioden. Totalt sett beräknas MSVAB-gruppens befolkningsunderlag öka till cirka 128 000 invånare vid utgången av 2021 om nuvarande tillväxt står fast.

2.2 Kostnadsskillnader för vattentjänsterna

Förutsättningar och kostnadsskillnader för att producera vatten i landet ser olika ut, där finns stor prisvariation mellan landets kommuner. Årskostnaden för en villa varierar från 3400 kr till 11800 kr, ca 3,5 ggr med för hyreshuset med 15 lägenheter är prisvariationen 5,5 ggr, från 24 000 kr till 133 000 kr.

Faktorer som har betydelse är exempelvis:

- ✚ Tät eller utspridd bebyggelse, bebyggelseyp och markförhållanden.
- ✚ Många små vatten- och reningsverk eller få stora med stordriftsfördelar.
- ✚ Naturliga förutsättningar – grundvattentäkt med ”färdigt dricksvatten” eller ytvattentäkt där omfattande behandling krävs.
- ✚ Vilken förnyelsetakt som man har på sitt ledningsnät samt hur kommuner underhåller sina vatten- och reningsverk med tillhörande anläggningar.
- ✚ En ytterligare faktor som påverkar är hur respektive kommun valt att redovisa sina investeringar under årens lopp.

Regionens infrastruktur kännetecknas av mer utspridd bebyggelse jämfört med andra regioner. Vid nyanläggning kan det sannolikt övervägas om en förlängning av avskrivningstiderna kan ske med tanke på dagens materialstandard som pekar på en nyttjadesperiod upp till 100 år, 70 år är sannolikt ingen orimlighet om det förebyggande underhållet i övrigt sköts enligt plan. Vidare kan avskrivningstider för byggnader ses över, där till exempel en pumpstations överbyggnad idag skrivs av på 25 år, när konstruktion fasad och tak sannolikt håller i 40-50 år, med nödvändigt underhåll.

2.3 Kostnadsskillnader för avfallstjänsterna

Avfallstjänsterna har liksom vattentjänsterna en stor prisvariation beroende på vart i landet och de lokala förutsättningarna för insamlingsuppdraget samt vilka ambitioner som den insamlade kommunen fastlagt.

2.4 Utvecklingen av brukningstaxan VA

VA-verksamheten finansieras till cirka 95 procent med brukningsavgifter och resterande del med intäkter från anläggningstaxan och övriga intäkter. I Nordanstig krävs en 8 procentig skattesubvention för att klara av att täcka självkostnaden.

Under perioden 2002-2015 har intäktsunderlaget eller försäld mängd dricksvatten minskat med 3 procent i Sundsvall, 13 procent i Timrå och med 14 procent i Nordanstig.

En liknande jämförelse med den skattefinansierade verksamheten under motsvarande period har skatteunderlagsutvecklingen ökat med cirka 59 procent i Sundsvall, 50 procent i Timrå och 47 procent i Nordanstig. Det innebär att diskussionen om hållbara vattentjänster bör öka, regionaliseringsfrågor kopplade till planering och ansvar måste be lysas på den politiska agendan.

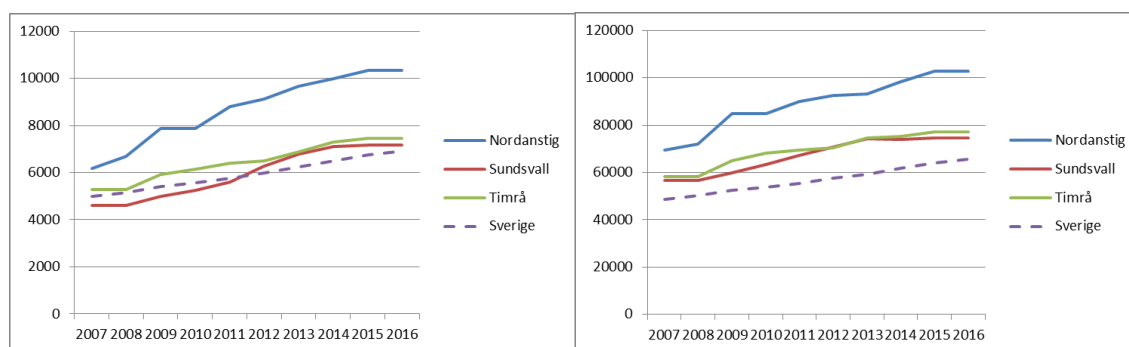
Vilka iakttagelser kan man dra av utveckling med den minskade mängden försäld vatten?

- ✚ Undersökningar visar på att moderna installationer (teknisk utveckling) har inneburit att vattenförbrukningen minskat med 5-10 procent per person under en tioårsperiod.

- ✚ MSVA-gruppens taxekonstruktion kan och ska stimulera till minskad vattenkonsumtion.
- ✚ Ökad miljömedvetenhet leder till hushållande med våra gemensamma vattenresurser.

2.5 Konkurrenskraftiga och miljöanpassade taxor

Nedan redovisas MSVA-gruppens taxeutveckling och hur Sverigemedel gällande typhusens utveckling under åren 2007-2016.

Typhus A – Villa kr/år

Typhus B – Flerfamiljshus 15 lgh kr/år

Sundsvalls kommun avfallstaxa tillhör bland landets lägsta. Se utvecklingen (kostnad för flerfamiljshus) över 20 år i bilaga 1.

MSVAB-gruppens VA-taxor är förhållandevis höga i jämförelse med liknande kommunstorlekar. Se bilaga 2 för utvecklingen över 20 år av VA-taxa för typhus B(15 lgh, 2000 m³ vatten)

Bolagets målsättning är att arbeta för en effektiv verksamhet med rimliga taxor. Brukningstaxan för VA är i sin konstruktion uppdelad på fast och rörlig avgift men skall ändå stimulera till minskad användning av våra gemensamma resurser.

2.6 Ekonomiskt resultat

Resultaten i kommunens monopolverksamheter, vatten- och avfallstjänster, blir alltid noll eftersom balansposterna förutbetalda intäkter regleras enligt gällande praxis och årliga taxorna anpassas utifrån kostnadsutvecklingen. Planerade taxeförändringar bör göras i cykler på upp till tre år. Bolagets målsättning är alltid att planera och förvalta tjänsterna på bästa sätt samt att hålla rimliga taxor utifrån benchmarking och effektiva arbetssätt.

3 Ägardirektiv

Nedan ses en sammanställning av de tydligaste ägarkraven i respektive anläggningsbolags verksamhet.

Ägardirektiv	SVAB	TVAB	NVAB	Reko*
Soliditet	Ja (3 %)	Nej	Ja (2-4 %)	-
Avkastning på insatt kapital	Nej	Ja	Nej	-
Skäliga priser	Nej (dock finansiera anläggningarna)	Ja	Nej (dock finansiera anläggningarna)	-
Leveranskvalitet	Ja	Ja	Ja	-
Säkerhet/ försörjningstrygghet	Ja	Nej, omnämns inte	Ja	-
Miljömässighet	Ja	Ja	Ja	-
Stödja samverkan	Ja	Ja	Ja	-
Profilskapande för kommunen; <i>unika vattentillgångar</i>	Ja	Nej, omnämns inte	Nej (dock medverka till trygg och god livsmiljö)	-

*Reko, saknar uppdaterat ägardirektiv

3.1 Särskilda uppdrag utifrån politiska prioriteringar

Sundsvall Vatten & Reko Sundsvall - Särskilda Uppdrag enligt MRP

- *Jobb och Arbetsliv*
- *En likvärdig skola för alla*
- *Goda livsvillkor*

Timrå Vatten - Särskilda Uppdrag enligt Vision 2025

- *•Vara det självklara valet för företagande och inflyttning*
- *•Proffs på service*
- *•Motiverade medarbetare*
- *•Ekonomi i balans*
- *•Erbjuda livskvalitet med en mångfald av upplevelser, en trygg tillvaro och ett klimatsmart liv*

NordanstigVatten - Särskilda Uppdrag enligt ”politisk viljeinriktning”

- ✚ God ekonomisk hushållning
- ✚ Arbetet med barn och unga ska vila på en gemensam värdegrund
- ✚ Kultur och fritid ska inriktningen vara att stimulera och stödja ungdomsverksamhet
- ✚ Boendemiljö och kommunikation
- ✚ Kommunens uppgift är att planera för en god livsmiljö på ett sätt som är socialt och ekologiskt hållbart.
- ✚ Vår ambition är att skapa trygghet under kommunmedborgarens hela levnadstid
- ✚ Nordanstigs kommuns insatser för näringsliv och företagande skall kännetecknas av attityder som skapar ett förbättrat företagsklimat,

4 Affärsidé

Vi ska med affärsmässig samhällsnytta i samverkan driva och utveckla hållbara vatten- och avfallstjänster med medborgaren i fokus

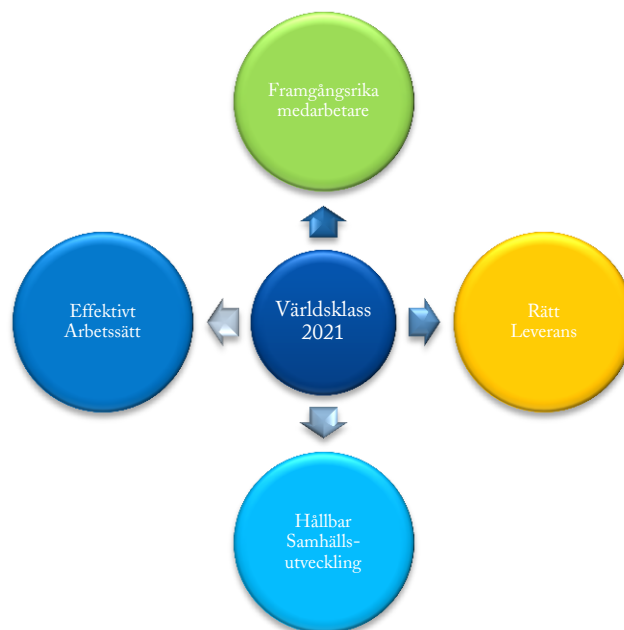
5 Mission och Vision

✚ *Mission:* För ett hållbart samhälle

✚ *Vision:* Vi är miljöföretaget som är ledande inom kretsloppstjänster

6 Strategiska mål och Taktik

Styrelsen för MittSverige Vatten AB har fastställt en målstruktur för vägvisning mot målet Världsklass 2021. Målstrukturen beskrivs nedan.

Förklarande målstruktur

Nivå 1	Strategiskt mål
Nivå 2	Strategi – "vägen mot målet"
Nivå 3	Taktik
Nivå 4	Aktivitet och handling
Nivå 5	Indikator / Mått – Mätning av volym, variation, tid, kvalitet, etc.

6.1 Strategiskt mål nr 1 - Framgångsrika medarbetare

Nivå 1 - Mål	Framgångsrika medarbetare
Nivå 2 - Strategi	Alltid vara ett attraktivt företag
Nivå 3 – Taktik	MSVA-Gruppen ska: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Säkerställa att verksamheten har bra stödssystem ✓ Systematiskt ständigt förbättra arbetsmiljön ✓ Medarbetarnas kunskap inom kretslopp och miljö ska öka ✓ Bedriva starkt värdskap och aktiv omvärldsbevakning ✓ Sträva för att alltid vara en attraktiv arbetsgivare ✓ Samarbeta med skola
Nivå 4 - Aktivitet	Se punkt 8 Världsklass 2021 - Företagslyftet
Nivå 5 – Indikator / Mått	HME-Hållbart MedarbetarEngagemang, min 75 % och ökande trend.

6.2 Strategiskt mål nr 2 - Hållbar samhällsutveckling

Nivå 1 - Mål	Verksamhet och ekonomi i långsiktigt hållbar balans
Nivå 2 - Strategi	Verksamheten ska minska sin miljöbelastning samt ha en verksamhet och ekonomi i långsiktigt hållbar balans
Nivå 3 – Taktik	<p>MSVA-Gruppen ska verka för:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ökad egen energiförsörjning ✓ Energioptimering ✓ Förebyggande UH VA enl strategi ✓ Dagvatten, ✓ Kvalitetsutveckling ✓ Ökad sortering ✓ Styra mot neutralt Kassaflöde ✓ Omvärldsbevakning
Nivå 4 - Aktivitet	<p>Våra egna verksamheter ska källsortera sitt avfall och minska användningen av kemikalier</p> <p>Verka för att andelen fossilfria mil ökar</p> <p>Dagvattenansvar är tydliggjort och överenskommelser är beslutade senast 2017-12-31</p> <p>Förslag till ny dagvattentaxa är framtagen senast 2018-06-30</p> <p>Minst 2 energisparprojekt/år genomförs och redovisas.</p>
Nivå 5 – Indikator / Mått	<p>HBI t ex driftstörningar VA ska vara i minskande trend.</p> <p>Avfallsplan Mängden hushållsavfall ska minska.</p> <p>Likviditet >= 100 %</p> <p>Andel fossilfritt drivmedel av körda mil - Öka!</p>

6.3 Strategiskt mål nr 3 - Effektivt arbetssätt

Nivå 1 - Mål	Effektivt arbetssätt
Nivå 2 - Strategi	Vidareutveckla det interkommunala samarbetet
Nivå 3 – Taktik	<p>MSVA-Gruppen ska:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Utveckla de avgiftsfinansierade verksamheterna ✓ Utveckla bolaget med fler samarbetskommuner i första hand i närområdet ✓ Omvärldsbevaka och verka för utveckling av management inom VA-branschen
Nivå 4 - Aktivitet	<p>Verka för gemensam VA- och Avfallsorganisation inom verksamhetsområdet.</p> <p>Införa kvalitetssäkrade standards och rutiner för gemensamma arbetsflöden.</p>
Nivå 5 – Indikator / Mått	Minst 1 kommun beslutar om att organisera avfallsfrågorna över MSVA-plattformen

6.4 Strategiskt mål nr 4 - Rätt leverans

Nivå 1 - Mål	Rätt leverans
Nivå 2 - Strategi	Öka våra innevänares medvetenhet om vattnets värde ur ett kretsloppsperspektiv
Nivå 3 – Taktik	<p>MSVA-Gruppen ska:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Aktiviteter ✓ Kommunikation ✓ Kunskapsförmedling ✓ Omvärldsbevakning
Nivå 4 - Aktivitet	<p>Prio 1 att knyta ihop arbetet med ”nytt namn” / ny avsändare</p> <p>Ny webbplats plus e-tjänster</p> <p>”Träffa MSVA” på ÅVC, vår eller höst</p> <p>Världsvattendagen, mars</p> <p>Biltvättarhelgen, april/maj</p> <p>Mässor: Hem & Villa, Fastighet 2017</p> <p>Världstoalettedagen, november</p> <p>Projektkommunikation</p> <p>Uppströmsarbetet realiseras med ny programvara och samarbete med respektive kommun.</p>
Nivå 5 – Indikator / Mått	<p>Nöjdhetsindex VA+Avfall toppklass</p> <p>Minskad omsortering avfall</p> <p>Minska mängden driftstörningar pga fett i avloppet</p>

6.5 Servicemål

Nedan redovisas fastställda servicemål för de olika kundflöden som MSVA-gruppen hanterar. Målsättningarna är baserade på dagtidsverksamheten men tillämpas där det är lämpligt även under beredskapstid.

Säkerhet	Ordinarie, dagtid	Typ av kundärenden
Akuta fel via felanmälan eller liknande. (Fara för liv och egendom, hanteras via 112.)	Inom 2 h på plats:	Brunnslock, plogskador, ventiler, trafikavstängning. Vi märker ut med kona vid besök 1.
Leverans	Ordinarie, dagtid	Typ av kundärenden
Avser leverans av våra vattentjänster.	Inom 2 h åtgärd påbörjad: Inom 8 h åtgärd påbörjad: Inom 8 h åtgärd påbörjad:	Läckor, källar/mark- översvämningar LTA-station, Avloppsstopp Dagvatten, extra vattentank
Kvalitet	Ordinarie, dagtid	Typ av kundärenden
Avser vårt vatten och vattensystemet som helhet.	Inom 3 dagar, åtgärd påbörjad:	Lukt, missfärgning eller vattenprov.
Information	Ordinarie, dagtid	Typ av kundärenden
Informationsspridning via systemet UMS.	Kvällen innan:	Kort information om att våra aktiviteter utförs.
Annons, ebreve, press/radio. Lappar, webb.	Dagen innan:	Om aktiviteter utförs ordinarie arbetstid, dagtid.
Annons, ebreve, press/radio. Lappar, webb.	Samma dag:	Om aktiviteter är planerade till kvällstid.
Service	Ordinarie, dagtid	Typ av kundärenden
Åtgärder kopplade till vårt vattensystem som inte är akuta.	Inom 2 dagar:	Besked att vi tagit emot och påbörjat ärendet.
	Inom 5 dagar:	Utfört vattenavstängning, ledningsutsättning och hantering av LTA-stationer.
	Inom 15 dagar:	Återkoppling om ärendets status.
Kundservice	Ordinarie, dagtid	Typ av kundärenden
Handläggning av ärenden utom akuta fel till exempel läckor, översvämningar etc.	Inom 2 dagar:	Besked att vi tagit emot och påbörjat ärendet.
	Inom 15 dagar:	Ärendet klart, annars återkoppling om läget.
Tekniska ärenden	Ordinarie, dagtid	Typ av kundärenden
Handläggning ärenden och utvecklingsfrågor.	Inom 2 dagar:	Besked att vi tagit emot och påbörjat ärendet.
	Inom 15 dagar:	Återkoppling om ärendets status

7 Världsklass 2021

7.1 Företagslyftet i det korta perspektivet 2017-2018

Syftet med företagslyftet är att företagets strategiska mål ska uppfyllas och att företagskulturen ska präglas av Mod, Öppenhet och Helhetssyn.

MSVA-gruppens servicemål och metodik ska inspirera medarbetarna, hjälpa till i anpassning av arbetssätt och effektivisera arbetsflöden. En kvalitetsdriven arbetsgång(standard) ska bidra till att arbetsbelastningen utjämnas och att våra flaskhalsar minimeras. Ambitionen är att arbetet med standards och ständiga förbättringar sker kontinuerligt.

Under 2017 - 2018 kommer företagslyftet att arbeta med att upprätta en gemensam standard för våra arbetsplatser, "Säker och Stabil". Målsättningen är att alla bolagets arbetsplatser under perioden fram till 2018 kan interncertifieras enligt vår gemensamma standard.

Under planperioden ska varje arbetsplats införa, använda och förbättra följande områden:

"Daglig styrning" - Ständiga förbättringar

Rutiner för introduktion

Driftinstruktioner och rutiner för arbetet
- Standarder för viktiga och gemensamma arbetssätt.

Stödsystem som "fungerar"

Arbetsplatsen tydligt strävar mot

- "Säkerhet"
- "Kvalitet"
- "Lätt att jobba"

Antalet förbättringsförslag har en målnivå om cirka 2 stycken/medarbetare och år.

För att lyckas genomförs följande konkreta aktiviteter:

Aktiviteter	Berörda	Hur gör vi	Genomförs
1. IT-Lyftet	Chefer + medarbetare	Chefsutveckling: - Förändringsledarskap - Projekt & resurskontrakt - Hållbarhet Chefsträffar varje månad Medarbetarutveckling - Hållbarhet - Förändringskunskap -	2017-2018
2. Arbetsmiljö, Säker och stabil arbetsplats	Chefer+lagledare+medarbetare	Fortsättning systematisk arbetsmiljö – Arbetsmiljövecka - Utbildningar	2017-2018
3. Möte på distans (enskilt eller i grupp)	Chefer + medarbetare	Inköp av utrustning, framtagande av riktlinjer/rutiner och utbildning	2017
4. Lätt att jobba - SMART	Chefer + medarbetare	Utbildning: - smart användning av våra IT-verktyg Outlook, Lync, OneNote - skapa struktur och planering i vardagen - gemensam plattform för samarbete	2017

Följande effekter förväntas uppnås i samband med att arbetet med bolagets standards når rätt nivå:

Arbetsmiljön för alla medarbetare blir bättre generellt sett och alla medarbetare är aktiva i att uppnå en Säker & Stabil arbetsplats.

Tydliggjort affärsmannaskap och kundfokus.

Långsiktigt och systematiskt säkerställd kompetensutveckling kring både yrkeskompetens och gällande lagstiftning. Chefers och medarbetarnas ledarskap och kunskaper utvecklas ständigt.

Alla medarbetare arbetar utifrån gemensamma standarder. Teamet som arbetsform är viktig och fungerar, liksom teamets ansvar i att driva utveckling via ständiga förbättringar och aktiviteter för att nå våra servicemål.

En kostnadseffektiv verksamhet.

8 Ekonomi

8.1 Budgetramar 2017

Budgetram 2017 mnkr	Intäkter	Övriga externa kostnader (Beslutad budget 2016)	Köpta tjänster MSVAB (Beslutad budget 2016)	Investering (Beslutad budget 2016)	Not
SVAB	0 %	82,6(80,3)	87,0(87,7)	180,0(95,0)	<i>Överskott +6,3</i>
Reko	0 %	62,0 (61,5)	10,6(9,0)	1,6(3,0)	<i>Överskott +2,6</i>
TVAB	0 %	20,9(20,7)	12,2(11,6)	11,0(7,0)	<i>Underskott -1,0</i>
NVAB	0 %	10,3(10,0)	8,3 (8,0)	19,4(6,0)	<i>Förlusttäckning krävs på 4,2 inkl Sörfjärden</i>
MSVAB		Övr ext 27,2(26,0)	P-kostnad 103,5(100,7)	9,0(14,9)	<i>Investering IT-lyftet</i>

8.2 Budget och ekonomisk flerårsplan

8.2.1 SVAB

Plan 2017-2020 Sundsvall Vatten AB							
Tkr	Plan 2020	Plan 2019	Plan 2018	Budget 2017	Prognos 2016	Prognos 2016 T2	Utfall 2015
Resultaträkning	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%			
Nettoomsättning	222 620	222 620	222 620	222 620	221 475	221 955	225 129
Nettoomsättning koncernföretag	22 500	22 500	22 500	22 500	22 500	22 500	25 464
Fondering för framtida investeringar						-2 449	0
Säredovisade sidointäkter							680
Övriga rörelseintäkter	700	700	700	894	684	684	1 177
Summa rörelseintäkter	245 820	245 820	245 820	246 014	244 659	242 690	252 450
Övrig externa kostnader	-82 614	-82 203	-81 794	-81 387	-85 252	-85 251	-80 819
Köpta tjänster MSVAB	-91 007	-89 223	-87 473	-85 758	-85 115	-86 757	-83 143
Avskrivningar enligt plan	-57 583	-56 083	-53 083	-50 583	-47 120	-47 712	-46 001
Övriga rörelsekostnader							
Summa rörelsekostnader	-231 204	-227 509	-222 350	-217 728	-217 487	-219 720	-209 963
Rörelseresultat	14 616	18 311	23 470	28 286	27 172	22 970	42 487
Övriga finansiella intäkter	150	150	150	160	200	200	221
Finansiella kostnader	-26 200	-22 500	-20 200	-20 658	-23 170	-23 170	-26 294
Resultat före bokslutsdispositioner & skatt	-11 434	-4 039	3 420	7 788	4 202	0	16 414

Resultatet beräknas till 7,8 mnkr i budgeten för 2017. I planen 2018-2020 beräknas sammantaget ett underskott på 12,1 mnkr, vilket kommer att täckas av tidigare års upparbetade medel i enlighet med lagen om allmänna vattentjänster.

Det ska noteras att under 2016 planerades att göra avsättningar, i form av fondering, till bland annat planerad investering vid Wifsta vattentäkt. Eftersom investeringen inte blir lika omfattande som tidigare utredning visade på kommer ingen fondering genomföras under 2016.

I budgeten för 2017 är taxan oförändrad. Trots det ökar intäkterna under 2017 med 1,1 mnkr jämfört med prognosen för 2016, vilket beror på att bolaget räknar med flertalet nya kunder under 2017 utifrån den exploatering som sker i Sundsvall. Även under resterande del av planperioden 2018-2020 planeras taxan vara oförändrad.

Det sker ingen priskompensation för varor och tjänster under 2017. Bolaget kommer lägga stort fokus på de investeringar som kommunens utveckling kräver, vilket innebär att driftskostnaderna minskar med 3,9 mnkr jämfört med nuvarande prognos för 2016.

Även för resterande del av planperioden 2018-2020 beräknas ingen priskompensation för varor och tjänster, dock är det viktigt att inte minska underhållet ytterligare under 2018-2020. Det innebär att driftskostnaderna beräknas öka med 0,5 % per år.

Köpta tjänster MSVA beräknas öka marginellt med 0,8 % under 2017, jämfört med nuvarande prognos för 2016. Främsta orsaken är att SVAB har behov av utrednings- och driftsresurser för de satsningar som krävs inom Sundsvalls kommun och för rätt planering framåt. Under resterande del av planperioden 2018-2020 beräknas köpta tjänster MSVA öka med 2,0 % per år.

Avskrivningarna beräknas att öka med 3,5 mnkr under 2017. Under resterande del av planperioden ökar avskrivningarna med 2,5 mnkr för 2018, 3,0 mnkr för 2019 och 1,5 mnkr för 2020. Investeringsnivåerna är lägre jämfört med tidigare år, men avskrivningarna påverkas samtidigt av att nivån för färdigavskrivna anläggningar sjunker i en långsammare takt än tidigare.

Räntekostnaderna beräknas minska med 2,5 mnkr under 2017. Det beror på att flertalet av lånen som ska omsättas under 2017 idag har höga räntor, och förväntas få lägre ränta vid omsättningen utifrån det gynnsamma ränteläget som råder. Räntekostnaderna beräknas fortsätta minska även för 2018 med 0,5 mnkr, för att därefter öka med 2,3 mnkr för 2019 respektive 3,7 mnkr för 2020 utifrån internbankens räntenivåer.

8.2.2 REKO

Budget 2017-2020 Reko Sundsvall AB							
Tkr	Plan 2020	Plan 2019	Plan 2018	Budget 2017	Prognos 2016	Prognos 2016 T2	Utfall 2015
Resultaträkning							
Nettoomsättning	75 700	75 700	75 700	75 700	76 750	76 750	15 973
Övriga rörelseintäkter	500	500	500	445	690	690	2 048
Summa rörelseintäkter	76 200	76 200	76 200	76 145	77 440	77 440	18 021
Övrig externa kostnader	-65 476	-64 476	-63 476	-61 476	-61 994	-61 994	-5 719
Köpta tjänster MSVAB	-9 480	-9 294	-9 112	-8 933	-9 800	-9 170	0
Personalkostnader							-7 061
Avskrivningar enligt plan	-5 772	-3 768	-2 496	-2 172	-2 384	-2 384	-2 676
Övriga rörelsekostnader							
Summa rörelsekostnader	-80 728	-77 538	-75 084	-72 581	-74 178	-73 548	-15 456
Rörelseresultat	-4 528	-1 338	1 116	3 564	3 262	3 892	2 565
Övriga finansiella intäkter	10	10	10		30	30	46
Finansiella kostnader	-1 435	-920	-222	-160	-570	-570	-502
Resultat före bokslutsdispositioner & skatt	-5 953	-2 248	904	3 404	2 722	3 352	2 109
Lämnade koncernbidrag							2 400
Överavskrivningar							-4 312
Årets skattekostnad							-197
Årets resultat	-5 953	-2 248	904	3 404	2 722	3 352	0

Resultatet beräknas till 3,4 mnkr i budgeten för 2017. I planen 2018-2020 beräknas sammantaget ett underskott på 7,3 mnkr, vilket kommer att täckas av tidigare års upparbetade medel.

I budgeten för 2017 är taxan oförändrad. Intäkterna beräknas minska under 2017 med 1,0 mnkr jämfört med nuvarande prognos för 2016, vilket beror på att bolaget räknar med att fler kunder väljer att gå över till sortering av matavfall samt att trenden är att antalet tömningar per kund minskar. Även under resterande del av planperioden 2018-2020 planeras taxan vara oförändrad.

Det sker ingen priskompensation för varor och tjänster under 2017 och driftkostnaderna beräknas sjunka med 0,5 mnkr jämfört med nuvarande prognos för 2016, utifrån att antalet tömningar per kund minskar.

För resterande del av planperioden 2018-2020 beräknas ingen priskompensation för varor och tjänster, dock kommer sorteringen av fler avfallfraktioner påverka driftskostnaderna. Det innebär att driftskostnaderna beräknas öka med 2,0 mnkr för 2018 och 1,0 mnkr per år under perioden 2019-2020.

Köpta tjänster MSVA beräknas minska med 8,8 % under 2017, jämfört med nuvarande prognos för 2016. Orsaken är en minskning i schablonfördelningskostnaden för Reko, vilket beror på de satsningar som krävs inom Sundsvalls kommuns vattenförsörjning och som i högre grad ska bäras av SVAB och inte av Reko, TVAB eller NVAB. Under resterande del av planperioden 2018-2020 beräknas köpta tjänster MSVA öka med 2,0 % per år.

Avskrivningarna beräknas att minska med 0,2 mnkr under 2017. Under resterande del av planperioden ökar avskrivningarna med 0,3 mnkr för 2018, 1,3 mnkr för 2019 och 2,0 mnkr för 2020. Orsaken är det ökade investeringsbehovet i bolaget för återvinningscentralen i Johannedal och sorteringssystem för fler avfallsfraktioner.

Räntekostnaderna beräknas minska med 0,4 mnkr under 2017. Det beror på att under 2016 har bolaget en engångsräntekostnad för lösen av lån i förtid. Räntekostnaderna bedöms därefter öka under 2018 med 0,1 mnkr, 0,7 mnkr för 2019 respektive 0,5 mnkr för 2020, utifrån det ökade behovet av lån för de investeringar som planeras under perioden.

8.2.3 TVAB

Plan 2017-2020 Timrå Vatten AB							
Tkr	Plan 2020	Plan 2019	Plan 2018	Budget 2017	Prognos 2016	Prognos 2016 T2	Utfall 2015
Resultaträkning	3,00%	2,00%	1,00%	0,00%			
Nettoomsättning	40 622	39 439	38 666	38 283	38 533	38 532	38 392
Förändring av pågående arbeten					301		
Övriga rörelseintäkter	170	170	170	150		301	570
Summa rörelseintäkter	40 792	39 609	38 836	38 433	38 834	38 833	38 962
Råvaror och förmödenheter							
Övrig externa kostnader	-22 000	-22 000	-22 000	-21 920	-21 837	-22 345	-19 468
Köpta tjänster MSVAB	-11 484	-11 259	-11 038	-10 822	-11 374	-11 594	-13 389
Avskrivningar enligt plan	-6 520	-6 281	-6 036	-5 970	-5 683	-5 683	-5 552
Övriga rörelsekostnader							
Summa rörelsekostnader	-40 004	-39 540	-39 074	-38 712	-38 894	-39 622	-38 409
Rörelseresultat	788	69	-239	-279	-60	-789	553
Resultat från andelar i intresseföretag							
Resultat från långfristiga fordringar och värdepapper							
Övriga finansiella intäkter	15	15	15	20	20	20	19
Finansiella kostnader	-1 100	-1 100	-1 100	-1 102	-1 217	-1 217	-1 525
Resultat före bokslutsdispositioner & skatt	-297	-1 016	-1 324	-1 361	-1 257	-1 986	-953

Resultatet beräknas till minus 1,4 mnkr i budgeten för 2017. Underskottet är en medveten undertaxering av styrelsen, och kommer att täckas av tidigare års upparbetade medel i enlighet med lagen om allmänna vattentjänster. Även i planen 2018-2020 beräknas sammantaget ett underskott på 2,6 mnkr.

I budgeten för 2017 är taxan oförändrad, vilket innebär i princip oförändrade intäkter jämfört med prognosen för 2016. Under resterande del av planperioden 2018-2020 beräknas taxeökningar som medför en intäktsökning på sammantaget 6,0 %.

Driftkostnaderna beräknas ligga i nivå med nuvarande prognos för 2016. Det sker ingen priskompensation för varor och tjänster under 2017, dock har bolagets behov av vatteninköp från SVAB minskat utifrån kundernas förbrukning. Ett arbete pågår även att minska läckaget på vattenledningarna, vilket kommer bidra positivt till minskat vatteninköp.

Även för resterande del av planperioden 2018-2020 beräknas ingen priskompensation för varor och tjänster. Under perioden beräknas driftkostnaderna vara oförändrade och i nivå med budget 2017.

Köpta tjänster MSVA beräknas minska med 4,9 % under 2017, jämfört med prognosen för 2016. Orsaken är en minskning i schablonfördelningskostnaden för TVAB, vilket beror på de satsningar som krävs inom Sundsvalls kommuns vattenförsörjning och som i högre grad ska bäras av SVAB och inte av TVAB, NVAB och Reko.

Under resterande del av planperioden 2018-2020 beräknas köpta tjänster MSVA öka med 2 % per år.

Avskrivningarna bedöms öka med 0,3 mnkr under 2017, utifrån satsningen på utbyte av styr- och övervakningssystemet under 2017-2020. Det påverkar även avskrivningarna under resterande del av planperioden som ökar marginellt med 0,1 mnkr för 2018 för att därefter öka under 2019-2020 med 0,2 mnkr per år.

Räntekostnaderna beräknas minska med 0,1 mnkr under 2017, vilket beror på det gynnasamma ränteläget. Under perioden 2018-2020 beräknas räntekostnaderna ligga i nivå med 2017.

8.2.4 NVAB

Plan 2017-2020 Nordanstig Vatten AB							
Tkr	Plan 2020	Plan 2019	Plan 2018	Budget 2017	Prognos 2016	Prognos 2016 T2	Utfall 2015
Resultaträkning	3,00%	3,00%	3,00%	0,00%			
Nettoomsättning	25 579	24 834	23 868	22 687	21 858	21 858	21 970
Förändring av pågående arbeten							24
Övriga rörelseintäkter	150	150	150	125	222	222	151
Förlusttäckning från Nordanstigs kommun						1 436	0
Summa rörelseintäkter	25 729	24 984	24 018	22 812	22 080	23 516	22 145
Övrig externa kostnader	-10 300	-10 300	-10 300	-10 283	-10 862	-10 087	-8 973
Köpta tjänster MSVAB	-8 073	-7 914	-7 759	-7 607	-7 827	-7 827	-7 557
Avskrivningar enligt plan	-8 620	-8 701	-8 446	-7 847	-4 283	-4 283	-3 689
Övriga rörelsekostnader							0
Summa rörelsekostnader	-26 993	-26 915	-26 505	-25 737	-22 972	-22 197	-20 219
Rörelseresultat	-1 264	-1 932	-2 488	-2 925	-892	1 319	1 926
Övriga finansiella intäkter	17	17	17	15	17	17	24
Finansiella kostnader	-1 125	-1 100	-1 000	-1 079	-1 188	-1 336	-1 368
Resultat före bokslutsdispositioner & skatt	-2 372	-3 015	-3 471	-3 989	-2 063	0	582

Resultatet beräknas till minus 4,0 mnkr i budgeten för 2017. Det negativa resultatet kräver ett förlusttäckningsbidrag från Nordanstigs kommun för att täcka de nödvändiga kostnader bolaget har under 2017. Även i planen 2018-2020 beräknas ett underskott på minus 3,5 mnkr, minus 3,0 mnkr respektive minus 2,4 mnkr.

I budgeten för 2017 är taxan oförändrad. Trots det ökar intäkterna under 2017 med 0,8 mnkr jämfört med prognosen för 2016, vilket beror på ökad vattenförsäljning utifrån VA-utbyggnaden i Sörfjärden. Under resterande del av planperioden 2018-2020 beräknas ett behov av taxeökningar som medför intäktsökningar med 3 % per år.

Det sker ingen priskompensation för varor och tjänster under 2017 och driftkostnaderna bedöms minska 0,6 mnkr jämfört med nuvarande prognos för 2016, som innehåller en oförutsedd engångskostnad för skadereglering.

Även under resterande del av planperioden 2018-2020 beräknas ingen priskompensation för varor och tjänster och driftkostnaderna beräknas vara oförändrade under resterande del av planperioden.

Köpta tjänster MSVA bedöms minska med 2,8 % under 2017, jämfört med prognosen för 2016. Utifrån VA-utbyggnaden i Sörfjärden krävs med drifttid samtidigt som schablonfördelningskostnaden för NVAB minskar, vilket beror på de satsningar som krävs inom Sundsvalls kommuns vattenförsörjning och som i högre grad ska bäras av SVAB och inte av NVAB, TVAB och Reko.

Under resterande del av planperioden 2018-2020 beräknas köpta tjänster MSVA öka med 2 % per år.

Avskrivningarna bedöms att öka med 3,6 mnkr under 2017 på grund av VA-utbyggnaden i Sörfjärden. Under resterande del av planperioden ökar avskrivningarna marginellt med 0,6 mnkr för 2018 och med ytterligare 0,3 mnkr för 2019, för att därefter minska med 0,1 mnkr under 2020.

Under 2017 beräknas räntekostnaderna minska marginellt med 0,1 mnkr jämfört med nuvarande prognos för 2016, vilket beror på det fortsatt gynnasamma ränteläget. Under perioden 2018-2020 beräknas räntekostnaderna minska ytterligare med 0,1 mnkr för 2018 och därefter öka med 0,1 mnkr till 2019 och under 2020 ligga i nivå med 2019.

8.2.5 MSVA

Plan 2017-2020 MittSverige Vatten AB							
Tkr	Plan 2020	Plan 2019	Plan 2018	Budget 2017	Prognos 2016	Prognos 2016 T2	Utfall 2015
Resultaträkning							
Nettoomsättning tid & schablon SVAB/TVAB/NVAB	147 101	144 122	141 763	139 110	131 189	133 449	115 902
Intäkter vidarefakturering SVAB/TVAB							
Aktiverat arbete för egen räkning	500	500	500	484		1 756	216
Övriga rörelseintäkter	63	63	63	126	1 372	1 372	592
Summa rörelseintäkter	147 664	144 685	142 326	139 720	132 561	136 577	116 710
Övrig externa kostnader	-28 500	-28 500	-28 500	-28 516	-26 071	-28 261	-24 872
Personalkostnader	-110 095	-107 936	-105 820	-103 745	-100 021	-101 901	-85 411
Avskrivningar enligt plan	-8 919	-8 099	-7 876	-7 330	-6 213	-6 213	-6 260
Övriga rörelsekostnader					-126	-95	
Summa rörelsekostnader	-147 514	-144 535	-142 196	-139 591	-132 431	-136 470	-116 543
Rörelseresultat	150	150	130	129	130	107	167
Övriga finansiella intäkter	0	0	0	0		0	5
Finansiella kostnader	-150	-150	-130	-129	-130	-129	-131
Resultat före bokslutsdispositioner & skatt	0	0	0	0	0	-22	41

Resultatet före skatter och bokslutsdispositioner är noll (0), eftersom alla kostnader fördelas mellan ägarbolagen efter utförda tjänster.

Driftkostnaderna för 2017 beräknas öka med 9,4 %, jämfört med nuvarande prognos för 2016. Det sker ingen priskompensation för varor och tjänster under 2017, dock behöver bolagets fortsatta satsningarna inom Företagslyftet och IT-lyfte samt öka de kommunikativa insatserna och sin samhällspåverkan utifrån positionsförflyttningen.

Även under resterande del av planperioden 2017-2019 beräknas ingen priskompensation för varor och tjänster, vilket innebär att de planeras vara oförändrade.

Personalkostnaderna förväntas under 2017 öka med 3,7 %, jämfört med nuvarande prognos för 2016. Orsaken är dels att Kretsloppsparken under 2016 var bemannad från MSVA enbart del av året (från 1 april), men även ökat behov av kompetensutveckling utifrån bolagets positionsförflyttning.

Under resterande del av planperioden 2018-2020 beräknas personalkostnaderna öka med 2,0 % per år.

Genomsnittligt antal tjänster, beräknas till 166 för perioden 2017-2020.

Avskrivningarna bedöms att öka med 1,3 mnkr under 2017, vilket främst beror på behovet av IT-systeminvesteringarna under 2016-2017 för att möjliggöra bättre arbetsordernhantering, dokumenthantering och stöd för geografisk information. Under resterande del av planperioden ökar avskrivningarna med 0,6 mnkr för 2018, 0,2 mnkr för 2019 och 0,8 mnkr för 2020.

Räntekostnaderna beräknas vara i princip oförändrade under 2017-2020 jämfört med nuvarande prognos för 2016, vilket beror på det gynnasamma ränteläget.

8.3 Balansräkning

8.3.1 SVAB

Plan 2017-2020 Sundsvall Vatten AB						
	Plan 2020	Plan 2019	Plan 2018	Budget 2017	Prognos 2016	Utfall 2015
Balansräkning						
Immateriella anläggningstillgångar						
Materiella anläggningstillgångar	2 481 805	2 202 388	1 856 471	1 590 854	1 509 398	1 428 710
Långfristiga skulder: Ersättning E4.an + övr. medfin.	-1 002 721	-745 721	-423 721	-185 021	-158 616	-130 216
Totalt materiella anläggningstillgångar	1 479 084	1 456 667	1 432 750	1 405 833	1 350 782	1 298 494
Finansiella anläggningstillgångar	4 000	4 000	4 000	4 000	3 800	4 000
Varulager + pågående arbeten	400	400	400	400	400	1 566
Fordringar	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	48 801
Kortfristiga placeringar						
Kassa och bank	0	0	0	0		
Summa Tillgångar	1 513 484	1 491 067	1 467 150	1 440 233	1 384 982	1 352 861
Eget kapital	22 266	22 266	22 266	22 266	22 266	22 266
Obeskattade reserver	79 984	84 023	80 603	72 815	68 613	68 613
Årets resultat	-11 434	-4 039	3 420	7 788	4 202	0
Avsättning, ers.anspråk VA-kunder	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	2 727
Långfristiga skulder; lån	1 170 000	1 145 000	1 120 000	1 095 000	1 045 000	1 020 000
Långfristiga skulder: Fondering framtida investeringar	0	0	0	0	0	0
Långfristiga skulder; period anlavgift	187 014	190 114	197 114	200 114	191 780	188 171
Kortfristiga skulder	61 654	49 703	39 747	38 250	49 121	51 084
Summa skulder och eget kapital	1 513 484	1 491 067	1 467 150	1 440 233	1 384 982	1 352 861

Under planperioden 2017-2020 ökar balansomslutningen med 73,3 mnkr. Störst påverkan har ökningen av materiella anläggningstillgångar.

Under planperioden 2017-2020 beräknas bolaget ha ett negativt kassaflöde och behovet av nyupplåning beräknas vara 50 mnkr för år 2017 och under 2018-2020 ytterligare 25 mnkr per år. Orsaken är att bolaget investerar mer än det likvida utrymmet, som grovt kan sägas motsvara avskrivningarna och anläggningsavgifterna respektive år. En god planering är avgörande för nyupplåningen och den omsättning som sker av befintliga lån för att minimera ränterisken.

Under planperioden beräknas soliditeten sjunka från 6,0 % till 4,8 %, vilket kan jämföras med beräknad prognos 2016 på 7,1 %.

8.3.2 REKO

Budget 2017-2020 Reko Sundsvall AB					
	Plan 2020	Plan 2019	Plan 2018	Budget 2017	Prognos T2 2016
Balansräkning					
Materiella anläggningstillgångar	88 900	94 072	37 040	28 536	28 958
Finansiella anläggningstillgångar	200	200	200	200	200
Fordringar	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000
Kortfristiga placeringar					
Kassa och bank					3 000
Summa Tillgångar	107 100	112 272	55 240	46 736	50 158
Eget kapital	5 277	5 277	5 277	5 277	5 277
Obeskattade reserver	8 611	8 611	8 611	8 611	8 611
Årets resultat	-5 953	-2 248	904	3 404	3 353
Avsättningar/skuld kollektivet	17 485	19 733	18 829	15 425	12 072
Långfristiga skulder	79 000	79 000	19 000	9 000	9 000
Kortfristiga skulder	2 679	1 899	2 619	5 019	11 845
Summa skulder och eget kapital	107 100	112 272	55 240	46 736	50 158

Under planperioden 2017-2020 ökar balansomslutningen med 60,4 mnkr. Störst påverkan har ökningen av materiella anläggningstillgångar.

Under planperioden är behovet av nyupplåning 10,0 mnkr år 2018, utifrån investeringsbehovet vid återvinningscentralen i Johannedal. Även under 2019 beräknas nyupplåning ske med 60,0 mnkr för investeringen i sorteringssystemet för fler avfallsfraktioner. Orsaken till nyupplåningen är att bolaget investerar mer än det likvida utrymmet, som grovt kan sägas motsvara avskrivningarna. Värt att notera är att en god planering är avgörande för den nyupplåning och omsättning som sker av befintliga lån för att minimera ränterisken.

År 2017 beräknas bolaget ha ett marginellt positivt kassaflöde, innan hänsyn har tagits till kundfordringar och leverantörsskulder. Dessa är svåra att prognostisera, men har en stor inverkan på eventuell möjlighet att amortera. Under år 2020 är dock kassaflödet betydligt mer positivt och bolaget bedömer att det finns möjlighet att amortera 5,0 mnkr och minska låneskulden. Orsaken till förbättringen av likviditeten är att investeringsnivån under 2020 är betydligt lägre än tidigare samtidigt som avskrivningarna är betydligt högre.

Under planperioden beräknas soliditeten sjunka från 32,9 % till 5,6 %, vilket kan jämföras med beräknad prognos 2016 på 30,6 %. Orsaken till den tidigare höga soliditeten är att inte hela avfallsaffären redovisades i bolaget, utan sophämtningen redovisas hos Sundsvalls kommun.

8.3.3 TVAB

Plan 2017-2020 Timrå Vatten AB					
	Plan 2020	Plan 2019	Plan 2018	Budget 2017	Prognos 2016
Balansräkning					
Immateriella anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar	119 694	114 214	108 495	102 531	97 501
Finansiella anläggningstillgångar	900	900	900	900	900
Varulager + pågående arbeten					
Fordringar	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Kortfristiga placeringar					
Kassa och bank					
Summa Tillgångar	123 594	118 114	112 395	106 431	101 401
Eget kapital	3 223	4 239	5 563	6 924	8 909
Obeskattade reserver					
Årets resultat	-297	-1 016	-1 324	-1 361	-1 985
Långfristiga skulder; lån	91 500	86 500	81 500	76 500	71 500
Långfristiga skulder; perod anl.avgifter	12 365	12 355	12 331	12 293	12 281
Kortfristiga skulder	16 803	15 815	14 104	11 854	10 475
Avsättning, ers.anspråk VA-kunder	221	221	221	221	221
Summa skulder och eget kapital	123 594	118 114	112 395	106 431	101 401

Under planperioden 2017-2020 ökar balansomslutningen med 17,2 mnkr. Störst påverkan har ökningen av materiella anläggningstillgångar.

Under planperioden 2017-2020 bedöms bolaget ha ett negativt kassaflöde och behovet av nyupplåning är 5 mnkr per år. Orsaken är att bolaget investerar mer än det likvida utrymmet, som grovt kan sägas motsvara avskrivningarna respektive år.

Under planperioden beräknas soliditeten sjunka från 5,0 % till 2,0 %, vilket kan jämföras med beräknad prognos 2016 på 7,0 %.

8.3.4 NVAB

Plan 2017-2020 Nordanstig Vatten AB					
	Plan 2020	Plan 2019	Plan 2018	Budget 2017	Prognos 2016
Balansräkning					
Immateriella anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar	143 550	146 170	148 871	151 317	145 179
Finansiella anläggningstillgångar	170	170	170	170	170
Varulager + pågående arbeten					
Fordringar	5 000	5 000	5 000	5 000	2 000
Kortfristiga placeringar					
Kassa och bank					
Summa Tillgångar	148 720	151 340	154 041	156 487	147 349
Eget kapital	1 197	1 197	1 197	1 197	1 197
Obeskattade reserver					
Årets resultat	0	0	0	0	0
Avsättning, ers.anspråk VA-kunder	200	200	200	200	200
Långfristiga skulder; lån Kommun	0	0	0	0	13 335
Långfristiga skulder; lån Kommuninvest	118 000	118 000	123 000	123 000	57 000
Långfristiga skulder; period anl.avgift	25 942	26 532	27 116	27 963	1 998
Kortfristiga skulder	3 381	5 411	2 528	4 127	73 619
Summa skulder och eget kapital	148 720	151 340	154 041	156 487	147 349

Under planperioden 2017-2020 ökar balansomslutningen med 7,8 mnkr. Störst påverkan har ökningen av materiella anläggningstillgångar.

Under planperioden är behovet av nyupplåning 53 mnkr år 2017. Orsaken till utökningen av lån 2017 beror på VA-utbyggnaden i Sörfjärden. Projektet är underfinansierat och slutlig finansiering är ännu inte beslutat av Nordanstigs kommun. I planeringen har bolaget beräknat att finansieringen sker via externa lån. Under 2018-2020 beräknas ingen nyupplåning ske. Värt att notera är att en god planering är avgörande för den nyupplåning och omsättning som sker av befintliga lån för att minimera ränterisken.

År 2018 beräknas bolaget ha ett positivt kassaflöde, innan hänsyn har tagits till kundfordringar och leverantörsskulder. Dessa är svåra att prognostisera, men har en stor inverkan på eventuell möjlighet att amortera. Bolaget bedömer att det finns möjlighet att amortera 5,0 mnkr år 2019 och därmed minska låneskulden. Orsaken till förbättringen av likviditeten är den minskade investeringsnivån samtidigt som avskrivningarna ökar.

Under planperioden 2017-2020 beräknas soliditeten ligga oförändrat på 0,8 %, vilket kan jämföras med beräknad prognos 2016 på 0,8 %.

8.3.5 MSVA

Plan 2017-2020 MittSverige Vatten AB					
	Plan 2020	Plan 2019	Plan 2018	Budget 2017	Prognos 2016
Balansräkning					
Immateriella anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar	28 756	30 175	30 774	31 150	29 480
Finansiella anläggningstillgångar	298	298	298	298	298
Varulager + pågående arbeten					20
Fordringar	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
Kortfristiga placeringar					
Kassa och bank	0	0	0		
Summa Tillgångar	36 054	37 473	38 072	38 448	36 798
Eget kapital	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Obeskattade reserver	0	0	0	0	0
Årets resultat	0	0	0	0	0
Långfristiga skulder	0	0	0	0	0
Kortfristiga skulder	31 054	32 473	33 072	33 448	31 798
Summa skulder och eget kapital	36 054	37 473	38 072	38 448	36 798

Under planperioden 2017-2020 minskar balansomslutningen med 2,4 mnkr. Störst påverkan har minskningen av materiella anläggningstillgångar, eftersom en del äldre investeringar är färdigavskrivna.

Under planperioden beräknas inga lån tas upp, eftersom investeringarna finansieras av övriga bolag i MSVA-gruppen via schablon- och tidfaktureringen.

Under planperioden 2017-2020 beräknas soliditeten öka från 12,7 % till 13,5 %, vilket kan jämföras med beräknad prognos 2016 på 13,6 %.

8.4 Lån

Nedan ses en tabell som beskriver skuldsättningen hos VA-kollegor i Sverige.

Kkr	Lån	Omsättning	Anläggningar	Skuldsättningsgrad (lån/omsättning)	Belåningsgrad (lån/anläggning)	Omsättning/ Anläggning
Gästrike Vatten, Gävle Vatten	70 986	121 844	139 559	0,6	0,5	0,9
Dalavatten, Leksand Vatten AB	56 150	55 967	107 020	1,0	0,5	0,5
Roslagsvatten, Österåkersvatten	142 600	126 618	353 626	1,1	0,4	0,4
VIVAB, Falkenberg Vatten	129 306	91 039	332 413	1,4	0,4	0,3
Timrå Vatten	70 964	36 766	85 626	1,9	0,8	0,4
Gästrike Vatten, Ockelbo Vatten	26 196	13 097	31 189	2,0	0,8	0,4
Örebro Vatten	344 500	167 100	520 100	2,1	0,7	0,3
Roslagsvatten, Vaxholmsvatten	69 134	32 804	94 019	2,1	0,7	0,3
Gästrike Vatten, Älvkarleby Vatten	61 985	27 069	70 144	2,3	0,9	0,4
Nordanstig Vatten	53 080	21 303	55 443	2,5	1,0	0,4
VIVAB, Varberg Vatten	237 002	94 694	343 906	2,5	0,7	0,3
UMEVA	496 996	178 002	684 807	2,8	0,7	0,3
Roslagsvatten, Knivstavatten	45 576	16 042	61 524	2,8	0,7	0,3
Gästrike Vatten, Hofors Vatten	84 055	29 388	99 649	2,9	0,8	0,3
Norrköping Vatten	693 298	201 134	974 097	3,4	0,7	0,2
Sydvatten	1 007 000	268 542	1 734 277	3,7	0,6	0,2
Sundsvall Vatten	884 730	229 032	1 012 619	3,9	0,9	0,2
Roslagsvatten, Vallentunavatten	184 100	43 769	206 212	4,2	0,9	0,2
Stockholm Vatten	6 518 958	1 294 220	7 273 193	5,0	0,9	0,2

8.4.1 AMORTERING

För närvarande sker ingen amortering av lån hos MSVA-gruppens ingående anläggningsbolag. De totala låneskuldena 2017 uppgår till cirka 1 304 mnkr exklusive checkkrediter, leverantörsskulder och periodiserade anläggningsintäkter.

Genom att nuvarande utbetalningar av likvida medel till leverantörer, långivare och löner till anställda överstiger de av kunderna årligen gjorda inbetalningarna, uppstår totalt sett ett negativt kassaflöde. Eller med andra ord i vardagligt uttryck ”investerar vi mer än vi skriver av, måste vi låna till överskjutande del”. Det är svårt att se hur en amortering skall kunna ske under ovan nämnda förutsättningar. Enbart då ett positivt kassaflöde uppstår skulle en amortering vara möjlig.

Investeringsnivåerna måste anpassas till en nivå som är så pass mycket lägre än de årliga avskrivningarna totalt sätt, för att en beslutad amorteringsnivå skulle kunna presteras. Det finns då en uppenbar risk för att ett allt mer eftersatt underhåll omöjliggör en sådan ekonomistyrning utan att allvarliga konsekvenser sker på kort eller lång sikt.

Sannolikt är en snäv och adekvat bedömning av va-verksamhetens underhållsbehov och va-anläggningens nyttjandeperioder den enda möjligheten till att långsiktigt säkerställa att de totala intäkterna kan kopplas till resursförbrukningen (avskrivningen).

Under 2013 påbörjades anpassningen av investeringsnivåerna till en lägre nivå än tidigare år. I planeringen för planperioden 2017-2020 har reinvesteringsnivåerna fortsatt att anpassas, vilket medför att reinvesteringsnivåer mot slutet av planperioden ligger i princip i nivå med avskrivningarna. Kassaflödet år 2018 beräknas vara positivt för Nordanstig Vatten på 2,5 mnkr med möjlighet till amortering under 2019 (innan hänsyn har tagits till kundfordringar och leverantörsskulder), medan Sundsvall Vatten och Timrå Vatten fortfarande har ett negativt kassaflöde utifrån behovet av investeringar.

De lägre investeringsnivåerna i vattenbolagen medför att driftsstatistiken behöver bevakas noga under planperioden 2017-2020, för att säkerställa att underhållsbehovet är tillräckligt. Under 2016 genomförde bolaget en internkontroll aktivitet som innebar att analysera om de minskade reinvesteringarna under 2013-2016 har påverkat VA-anläggningarna och medfört mer driftstörningar. Några långtgående slutsatser går ännu inte att se. Det kan dock konstateras att antalet läckor följer Sverigemedel, däremot är antal avloppsstopp fler och läckaget större än Sverigemedel.

En del av skillnaden i läckage kan förklaras med uttag av vatten vid bland annat tappställen och brandposter som inte mätts (så kallat omätt vatten). Ett åtgärdsprogram har startats för att säkerställa mätning vid dessa punkter. Vad gäller avloppsstopp ingår underhållsspolning av ledningsnätet i det förebyggande arbetet sedan många år, vilket har bidragit till en positivare trend.

Under 2016 har nuvarande underhållsstrategi för ledningsnätet setts över och är under omarbetning. Den reviderade underhållsstrategin beräknas klar för beslut under början av 2017.

Avfallsverksamheten har inte samma typ av anläggning som vattenbolagen, varvid ovanstående driftsstatistik inte är jämförbar. Avfallsverksamheten står dock inför ett par större investeringar under planperioden 2017-2020. Det medför att avskrivningsunderlaget ökar och bidrar till ett positivt kassaflöde år 2020 för Reko på 5,2 mnkr och en amortering är möjlig för att minska låneskulden.

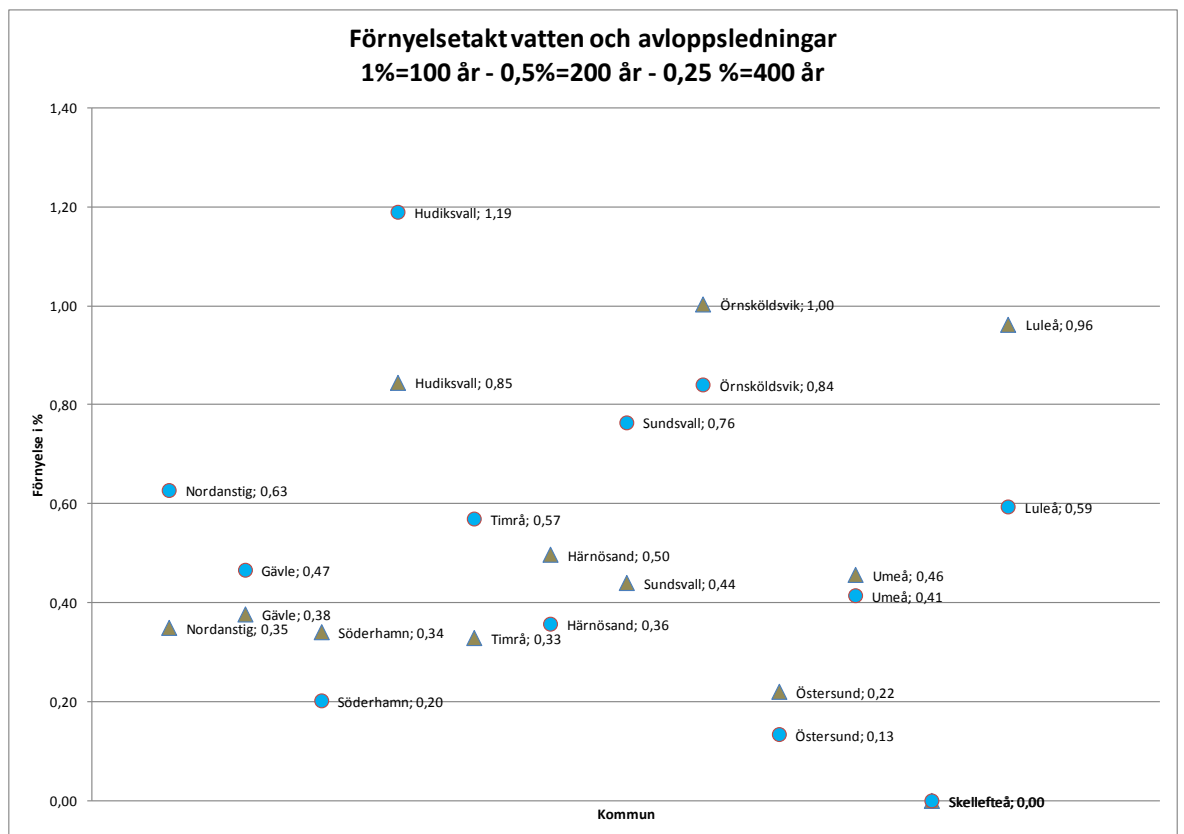
En sammanställning av hur flera VA-kollegor i Norrland ser på amortering redovisas nedan.
Statistik från VASS(VA-branschens statistiksystem) 2011-12-31.

Kommun	Kommunstorlek	VA-skuld mnkr	Amorteringskrav	VA-taxa Typhus A	VA-skuld /innevånare
Nordanstig	9539	48	N	9116 kr	5032 kr
Gävle	95426	76	Ja – 3 %	4250 kr	796 kr
Söderhamn	25311	84	Ja – 2,8 mnkr	6591 kr	3318 kr
Hudiksvall	36787	95	Ja – 5 %	4600 kr	2582 kr
Timrå	18015	76	N	6483 kr	4218 kr
Härnösand	24551	145	N	6776 kr	5906 kr
Sundsvall	96039	770	N	6265 kr	8017 kr
Örnsköldsvik	54897	225	N	8244 kr	4098 kr
Östersund	59387	204	N	3072 kr	3435 kr
Umeå	116379	550	N	5208 kr	4725 kr
Skellefteå	71572	200	N	4385 kr	2794 kr
Luleå	74377	600	N	6187 kr	8067 kr

9 Investeringar och planerat underhåll

Reinvesteringar i befintliga vatten och avloppsledningar är en stor utmaning för hela VA-branschen.

Som nämns ovan är det stora skillnader i Sverige gällande VA-taxorna och en stor del av skillnaden beror på ambitionsskillnader i underhåll av befintlig VA-anläggning. Nedan ses en sammanställning av underhållstakten, i procent, hos 10 Norrlands kommuner på befintliga vatten och spillvattenledningar, blått för vatten och brunt för spillvatten. Statistiken är hämtad ur VASS 2011-12-31 och avser 5 års medel för respektive kommun.

9.1 Beslutad underhållsstrategi för Vattentjänsterna

De övergripande målen med det förebyggande underhållet är:

- Inga arbetsmiljö- eller elsäkerhetsbrister accepteras.
- Inga gränsvärden skall överskridas.
- Inga avvikande vattenprover skall uppstå.
- Energiförbrukning för vattendistribution och avloppsrening följs upp kontinuerligt.
- Yttre och inre underhåll skall ske enligt 10 års underhållsplan, utan avvikelser.

Sammanställning över underhållsmål gällande förnyelse av VA-anläggningen per bolag.
(Inom parantes, 5-års medel enligt ovan)

	% Förnyelse vattenledningar	% Förnyelse avloppsledningar	Energi-besparing	Vattensvinn och inläckage
Sundsvall	Min 0,67 (0,76)	Min 0,5 (0,44)	0,5 % mindre energiåtgång/år	Långsiktigt max 17 % Utspädningsgrad max 200 %
Timrå	Min 0,67 (0,57)	Min 0,5 (0,33)	0,5 % mindre energiåtgång/år	Långsiktigt max 25 % Utspädningsgrad max 200 %
Nordanstig	Min 0,67 (0,63)	Min 0,5 (0,35)	0,5 % mindre energiåtgång/år	Långsiktigt max 25 % Utspädningsgrad max 200 %

9.2 Plan för nettoinvesteringar inom MSVA-Gruppen

(kkr)	2017	2018	2019	2020	Totalt
SVAB	106 000	80 000	80 000	80 000	346 000
Reko	1 750	11 000	60 800	600	74 150
TVAB	11 000	12 000	12 000	12 000	47 000
NVAB	14 000	6 000	6 000	6 000	32 000
MSVA	9 906	7 500	7 500	7 500	32 406
Totalt					531 556

9.3 Investeringar 2017

Nedan exemplifieras delmängder av anläggningsbolagens planerade reinvesteringar för 2016.

9.3.1 SUNDSVALL VATTEN AB

- Gamla E4 genom city, ny ledningsdragning
- Ringen etapp 3, ökat kapacitet huvudvattenförsörjning, (Bredsand-Stockvik)
- Alnövägen Vatten, Spill, Dagvatten
- Norrmalmsgatan (byte huvudvattenledning)

9.3.2 REKO SUNDSVALL AB

- Nya kärl till bland annat fritidhusen

9.3.3 TIMRÅ VATTEN AB

- Söråker avloppsreningsverk, byte styrsystem
- Riibygatan, Bergeforsen, VA-sanering
- Gökböle högreservoar, reovering
- Rotvägen-Barrvägen, (troligtvis strumpning)

9.3.4 NORDANSTIG VATTEN AB

- Herrgårdsmyren, Strömsbruk, infordring befintlig dagvattenledning
- Hassela högreservoar, ny uppfartsväg och överbyggnad
- Bergsjö avloppsreningsverk, byte styrsystem

9.4 Nyinvesteringar t ex omvandlingsområden och annan strategisk investering

9.4.1 SUNDSVALL VATTEN AB

Inom Sundsvalls kommun pekar VA-planen ut två prioriterade områden för utbyggnad av vattentjänster till befintlig bebyggelse. En mindre utbyggnad gällande Kvällsjön i Matfors år 2018 och projektering och utbyggnadsstart i senare delen av planperioden för Bergafjärden år 2018-2021.

Även exploateringarna på Norra kajen och i inre hamnen är andra viktiga projekt som påverkar bolaget. Särskilt exploateringen av Norra kajen påverkar Tivoliverkets slamhantering, för vilket styrelsen och ägaren behöver ta ställning till ett större investeringbehov för att långsiktigt lösa stadens utveckling.

Under 2015 togs beslut för de nödvändiga anpassningarna av ledningarna vid Norra kajen, som behöver genomföras utifrån de nya bostäderna och övriga planer för området. Utredningen tog även hänsyn till omläggningen av "gamla E4:an" genom Sundsvalls stad. Det har inneburit att hela Sundsvalls huvudvattenförsörjningssystem setts över, och att även huvudavloppssystemet kommer påverkas. Dessa arbeten är planerade till 2016-2017. Finansiering kommer ske via Sundsvalls kommun, Sundsvall Vatten och Norra Kajen AB enligt kommunfullmäktige beslutat ram- och exploateringsavtal.

9.4.2 REKO SUNDSVALL AB

Investering i sorteringssystem för fler avfallsfraktioner.

9.4.3 TIMRÅ VATTEN AB

Inga planerade strategiska investeringar.

9.4.4 NORDANSTIG VATTEN AB

Sörfjärden, ett nytt verksamhetsområde för vatten och spillvatten. Utbyggnaden är påbörjad under 2015, och kommer vara färdigt för anslutning i november 2016, med enbart återställning under 2017.

9.5 Generellt planerade drifts- och underhållsinsatser 2017

9.5.1 LÄCKSÖKNING

Bolaget genomför årligen läcksökningsinsatser. Det sker genom att lyssna på ventiler och vid misstanke om läcka undersöka vidare med korrelator. Arbetet bidrar till att minimera antalet akuta insatser.

9.5.2 VENTILER

Huvudventilerna på huvudvattenförsörjningssystemet sugas ur årligen inför vintern, I samband med arbetet ses ventilerna över och byts om de är trasiga.

I samband med driftstörningar, nyanslutningar eller andra tillfällen när vattnet behöver stängas av erhålls en kunskap om ventilernas kondition och funktion. Om ett område är drabbat av flera trasiga ventiler görs en total "ventilsanering".

9.5.3 UNDERHÅLLSSPOLNING

Ett fast schema för underhållsspolning av avloppsledningar genomförs årligen. Sträckor som är identifierade med större problem spolas löpande med fast periodicitet.

För spillvattenförande ledningar genomförs även områdesspolningar. Det är ett bra sätt att undanröja framtida stopp. I samband med spolningen inventeras ledningsnätet och bolaget erhåller en karläggning över konditionen och funktionen inom området. Områdesspolningarna delas upp på delavrinningsområden mot pumpstation och vidare mot avloppsreningsverk.

9.5.4 DRIFTINSTRUKTIONER

Bolaget genomför löpande ett arbete med uppdatering av driftinstruktionerna utifrån eventuella förändringar som skett på anläggningarna.

9.5.5 UPPSTRÖMSARBETE

Under 2013-2014 startades det strategiska arbetet genom att företag besöktes, exempelvis verkstäder, målerier, frisörer och byggfirmor. I arbetet informerar bolaget om uppströmsarbetet och vikten av att stoppa miljögifter vid källan.

Under 2017 kommer bolaget inventera delar av Tivoliverkets upptagningsområde i Sundsvall. I Timrå planeras för en uppföljning av tidigare inventering samt att utarbeta en plan tillsammans med Timrå kommuns miljökontor för information till verksamhetsutövare i Vifsta industriområde. Informationen kommer fokusera på vikten av att skydda vårt viktiga kretslopp.

9.6 Specifika driftinsatser

9.6.1 SUNDSVALL VATTEN AB

- ✚ Tömning av rötchammare Fillan avloppsreningsverk
- ✚ Avslut, medverka vid sanering av Lomyra soptipp
- ✚ Fortsättning, bäckinventering och samordnat ansvar för stadsbäckarna inom Sundsvalls tätort
- ✚ Fortsatt framtagande av avloppsstrategi
- ✚ Byte av programvara övervakningssystem Tivoli

9.6.2 REKO SUNDSVALL AB

- ✚ Framtagande av strategi för insamling av fler avfallsfraktioner

9.6.3 TIMRÅ VATTEN AB

- ✚ Framtagande av skyddsområde för Lagfors
- ✚ Framtagande av verksamhetsområde dagvatten
- ✚ Utredning takavvattning Laggarberg

9.6.4 NORDANSTIG VATTEN AB

- ✚ Uppdatering av skyddsområden
- ✚ Utredning Strömsbruks industriområde
- ✚ Vägvalsutredning Mellanfjärden

Bilaga 1 – Utveckling Vatten & Avloppstaxan över 20 år för Typhus B 15 lgh.

Vatten & Avloppskostnad kronor/m2 hyreshus 15 lägenheter.

Län	Kommun	Befolkning	Befolkn.utv.	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Förändring
Västernorrland	Härnösand	24,755	-2,391	42,95	44,41	46,73	46,73	46,73	46,73	46,73	47,1	47,85	49,68	51,45	51,92	53,77	55,71	57,89	59,83	63,21	63,21	64,21	64,44	50%
Västernorrland	Kramfors	18,435	-4,649	55,45	59,35	61,67	61,77	63,8	67,02	69,05	72,16	76,23	76,23	76,23	78,99	79,63	79,63	79,63	81,9	84,04	86,53	90,02	93,61	69%
Västernorrland	Sollefteå	19,776	-3,971	42,67	47,27	52,46	54,55	54,55	58,44	60,15	62	64,83	66,35	67,34	68,74	71,48	75,11	77,36	78,6	80,97	83,4	86,73	90,21	111%
Västernorrland	Sundsvall	97,338	2,898	52,1	52,7	52,7	52,7	52,1	52,1	52,1	52,1	52,1	52,1	52,1	56,5	56,5	59,9	63,4	67,08	70,56	74,24	73,85	74,65	43%
Västernorrland	Timrå	18,025	-565	42,52	54,85	55,95	55,95	55,95	55,95	58,19	58,19	58,19	53,4	53,4	58,2	58,2	65,1	68,15	69,5	70,32	74,48	75,05	77,05	81%
Västernorrland	Ånge	9,484	-2,354	48,15	55,97	55,97	55,99	55,99	55,99	55,99	59,11	59,11	59,11	59,11	60,81	60,81	63,23	63,23	63,23	65,64	65,64	68,31	71,69	49%
Västernorrland	Örnsköldsvik	55,248	-2,494	36,7	38,16	45,41	47,92	48,16	48,88	52,57	56,53	58,81	60,69	60,69	62,75	66,5	67,26	68,02	68,78	70,88	75,27	78,45	81,54	122%
Gävleborg	Nordanstig	9,493	-1,451	38,34	38,34	40,13	44,89	49,69	56,21	58,94	58,94	62,38	67,47	69,33	69,58	72,06	84,96	84,96	89,87	92,36	93	98,3	102,7	168%
Gävleborg	Hudiksvall	36,924	-1,441	43,98	43,98	43,98	43,98	43,98	44,64	48,18	48,18	49,15	49,67	50,16	50,68	50,68	48,55	48,55	48,55	50,65	51,83	51,83	51,83	18%
Sverige				36,59	37,90	38,56	39,64	40,28	40,66	41,57	42,83	44,62	46,06	46,90	48,36	49,82	51,96	53,38	54,93	57,15	59,20	61,33	63,46	73%

Bilaga 2 – Utveckling Avfallstaxan över 20 år för Typhus B 15 lgh.

Avfallskostnad kronor/m2 hyreshus 15 lägenheter.

Kommun	Befolkning	Befolkn.utv.	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Förändring	
Härnösand	24,755	-2,391	8,18	8,18	11,97	15,69	20,34	12,72	13,42	14,78	15,24	15,65	15,97	19,03	19,03	19,03	19,03	18,46	16,2	16,72	22,1	23,2	184%	
Kramfors	18,435	-4,649	14,31	14,09	14,09	17,94	18,69	13,3	13,68	15,16	19,29	18,46	20,04	20,66	20,66	21,46	21,46	20,91	20,91	20,91	20,91	20,91	20,91	46%
Sollefteå	19,776	-3,971	14,25	14,25	14,84	25,81	28,53	18,13	19,11	21,03	21,03	21,5	21,64	18,06	18,42	19,71	20,3	20,71	27,46	28,14	28,14	28,14	28,14	97%
Sundsvall	97,338	2,898	9,88	12,88	12,88	12,88	15	9	9	11,35	11,87	13,04	14,78	15,3	15,92	11,5	11,09	10,05	9,35	9,35	9,98	10,19	10,19	3%
Timrå	18,025	-565	11,96	13,16	11,11	13,75	15,73	10,14	10,39	10,94	11,25	11,54	11,87	13,1	13,73	14,35	14,35	14,82	15,44	15,44	15,44	15,44	15,44	29%
Ånge	9,484	-2,354	22,5	12,2	10,2	12,78	17,08	12,78	12,78	12,63	12,63	19,04	19,04	20,98	18,88	20,17	20,17	20,17	20,17	20,17	24	24	24	7%
Örnsköldsvik	55,248	-2,494	10,86	10,86	20,27	30,09	30,09	19,52	21,47	25,65	26,17	26,56	27,11	31,99	32,66	33,32	22,68	24,06	24,99	25,63	25,63	22,21	22,21	105%
Nordanstig	9,493	-1,451	10,84	9,81	10,8	10,8	14,69	10,45	11,48	11,48	12,05	12,05	12,9	14,44	14,81	17,58	18,46	18,46	19,02	19,02	19,59	19,6	19,6	81%
Hudiksvall	36,924	-1,441	9,52	9,52	9,52	9,52	11,69	8,1	9,31	9,86	10,05	11,81	13,27	14,34	14,63	14,92	14,92	14,92	15,13	15,29	22,49	16,78	16,78	76%
Sverige			11,76	12,13	12,83	13,75	15,68	11,66	12,49	13,77	14,64	15,46	15,97	18,12	18,59	19,14	19,18	19,22	19,47	19,75	20,13	20,52	20,52	75%